

Crna Gora
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

Broj 0119-077/25-645/2

Podgorica, 05.05. 2025 god.

**IZVJEŠTAJ O DJELIMIČNOM UTVRĐIVANJU KVALITETA
OBRAZOVNO-VASPIITNOG RADA ZA KLJUČNE OBLASTI
UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE, ETOS, PODRŠKA UČENICIMA
U JU OŠ „PAVLE ROVINSKI“ PODGORICA
07-11.04.2025. GODINE**

Crna Gora

Zavod za školstvo

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 408 901
fax: +382 20 408 927
www.zzs.gov.me

Broj: 01/1-077/25-645/1

28.03.2025

Na osnovu 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21), člana 40 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 36/13, 39/13, 44/13, 47/17, 59/21, 76/21 i 146/21) i člana 14 Pravilnika o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama ("Službeni list Crne Gore", br. 111/20), donosim

R J E Š E N J E

I - Imenuje se tim nadzornika u sastavu:

1. Nataša Rašović, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i ruski jezik), rukovoditeljka tima;
2. mr Milica Vušurović, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica I (za oblast opšte organizacije i biologiju), članica i
3. Nada Maras, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i geografiju), članica.

II - Zadaci tima su da izvrši djelimično utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u JU OŠ „Pavle Rovinski“ Podgorica, u periodu od 07. 04. do 11. 04. 2025. godine.

III - Članovi tima i rukovodilac tima dužni su da postupe u smislu čl. 15 i 17 Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama.

IV - Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Članom 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima je propisano da o pravima i obavezama državnog službenika, odnosno namještenika odlučuje starješina državnog organa.

Članom 40 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju propisano je da Zavod za školstvo u oblastima predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, opšteg obrazovanja u stručnom obrazovanju, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika u saradnji sa ustanovom, utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama.

Pravilnikom o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama propisuju se sadržaj, oblici i način utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika. Članom 13 je propisano da evaluaciju (utvrđivanje kvaliteta) obavljaju prosvjetni nadzornici a članom 14 propisano je da direktor Zavoda obrazuje tim nadzornika za predškolske ustanove, osnovne škole, gimnazije, resursne centre, obrazovne centre i domove učenika.

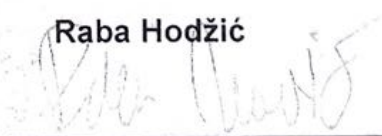
Članom 17 istog Pravilnika je propisano da proces evaluacije (utvrđivanje kvaliteta) obuhvata: pripremanje evaluacije, neposredan uvid, izradu izvještaja o evaluaciji, i praćenje realizacije

Pravna pouka: Protiv ovog Rješenja može se uložiti žalba Komisiji za žalbe preko pisarnice Zavoda, u roku od 8 dana od dana prijema.

Dostavljeno:
- članovima tima,
- arhivi

DIREKTORICA

Raba Hodžić

DJELIMIČNI NADZOR JU OŠ „PAVLE ROVINSKI“, PODGORICA

U skladu sa zahtjevom Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija broj 06/1-02-011/25-3245/2 od 25.03.2025. godine, Zavod za školstvo donio je Rješenje o imenovanju Tima nadzornika sa zadatkom da izvrši utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada za ključne oblasti Upravljanje i rukovođenje, Etos i Podrška učenicima u JU OŠ „Pavle Rovinski“ u Podgorici, u periodu od 07-11.04.2025. godine. Nadzor je realizovan 09-11.04.2025. godine. Tokom djelimičnog nadzora pregledana je sva raspoloživa školska dokumentacija, vezana za navedene ključne oblasti. Takođe, tokom boravka u školi obavljani su razgovori sa upravom, stručnom službom, učenicima i članovima Učeničkog parlamenta, roditeljima učenika sa posebnim obrazovnim potrebama i predsjednicom Savjeta roditelja, asistentima u nastavi, predsjednicima stručnih aktivna. Anketirani su svi učenici VII, VIII i IX razreda, svi roditelji i nastavnici (postoje odstupanja u anketi za nastavnike, jer je popunjeno 119 anketa, a Nastavničko vijeće broji 110 članova, tako da rezultati ankete za nastavnike ne mogu biti uzeti u obzir).

UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE

Prosvjetna nadzornica: Nada Maras

Standard A.2.1 - Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređenja rada škole

Program razvoja Škole (u školskoj dokumentaciji naslovljen kao Razvojni plan 2023-2027) nije nastao timskim radom, niti je zasnovan na rezultatima evaluacije i samoevaluacije. Uradila ga je direktorica Škole za potrebe konkursa za radno mjesto direktora. U Planu su istaknuti vizija i misija Škole i SWOT analiza kojom su identifikovane prednosti i slabosti u radu Škole. Identifikovane su prioritetne oblasti razvoja sa naglašenim ciljevima, zadacima i aktivnostima. Monitoring ostvarenosti ciljeva je dat, ali izostaju nosioci, odnosno konkretna zaduženja i indikatori vrednovanja. Nije urađen izvještaj o realizaciji Razvojnog plana za protekli period, sa analizom iz koje bi proistekle preporuke i zaključci za dalji rad. Realizovane aktivnosti (prema izjavi direktorice) prati stručna služba i pomoćnica direktorice kroz određene izvještaje o radu Škole.

Usklađenost Godišnjeg plana rada Škole (GPRŠ) sa Programom razvoja se dijelom prepoznaje. Godišnje planiranje se vrši timski i uključuje Upravu Škole, stručne saradnike i nastavnike (ICT koordinator i nastavnik informatike i tehnike). Školski odbor je usvojio Plan krajem oktobra, a razmatran je na Nastavničkom vijeću i Savjetu roditelja. GPRŠ je identičan Planu iz prethodne školske godine, što ukazuje da nije bilo unapređenja u radu Škole. Pored elemenata propisanih zakonom, GPRŠ sadrži planove rada stručnih organa Škole, plan rada direktora, pomoćnika direktora, planove rada stručnih saradnika, Savjeta roditelja, saradnje sa porodicom i lokalnom zajednicom, roditeljima, Plan Đačkog parlamenta, podrške učenicima (dopunska i dodatna nastava). Nedostaju operativno razrađeni planovi rada formiranih timova, vannastavnih aktivnosti, podrške učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama, planovi rada preventivnih programa na polju razvoja socio-emocionalnih osobina učenika.

Izveštaj o realizaciji GPRŠ radi se timski na godišnjem nivou i razmatra se na sjednicama Nastavničkog vijeća i Školskog odbora. Za prethodnu školsku godinu u Izveštaju su uglavnom taksativno navedene realizovane aktivnosti planirane GPRŠ. Nedostaje kvalitetna analiza sa zaključcima koji se odnose na dobre strane i poteškoće u realizaciji planova, kao i izvedene preporuke za planiranje u narednoj godini u cilju unapređenja rada.

Preporuke:

Godišnji plan rada Škole potrebno je inovirati. Izraditi ga na osnovu ciljeva Programa razvoja, zaključaka i preporuka izvedenih nakon suštinske analize postignuća učenika, samoevaluacije, rada stručnih organa i dr.

Izveštaj o realizaciji Godišnjeg plana rada škole temeljiti na analizi konkretnih planova gdje su uočene dobre strane i područja budućeg unapređenja, izvoditi jasne zaključke sa preporukama za dalji rad.

Standard A.2.2 - Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi

U Školi je uspostavljena organizacija rada u kojoj su definisane uloge i odgovornosti zaposlenih. Planovi rada stručnih organa Škole sastavni su dio GPRŠ. Plan rada stručnih aktiva je orijentacioni, dok su u posebnim sveskama pojedinih aktiva evidentirani detaljniji planovi i zapisnici sa sastanaka. Planovima su obuhvaćene aktivnosti za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada (organizacija dopunske i dodatne nastave, kriterijumi ocjenjivanja, međusobne hospitacije, realizacija oglednih časova, stručno usavršavanje nastavnika i dr). Plan Nastavničkog vijeća obuhvata nadležnosti predviđene Statutom, a rad se organizuje kroz sjednice, dinamikom koja je okvirno utvrđena Godišnjim planom. Na sastancima je razmatran dio bitnih pitanja za rad Škole: Godišnji plan rada Škole, postignuća učenika po klasifikacionim periodima (prikazana kvantitativno), Izveštaj o realizaciji GPRŠ za protekli period, Izveštaj o realizaciji plana samoevaluacije, Smjernice o načinu postupanja u slučajevima vršnjačkog nasilja od strane Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Zapisnici su uredni, međutim zaključci su u vidu konstatacija iz kojih se ne izvode preporuke za unapređenje različitih aspekata rada Škole. Planovi rada odjeljenjskih vijeća sastavni su dio GPRŠ. U zapisnicima su uopštene konstatacije, bez kvalitetne analize i preporuka za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada. U pojedinim odjeljenjskim knjigama nedostaje Plan rada odjeljenjske zajednice.

U Školi je organizovano više timova, koji uglavnom posjeduju planove rada i zapisnike sa sastanaka, ali za pojedine nedostaju izvještaji o radu, kao i analiza na stručnim organima Škole.

Kada je u pitanju konkretni slučaj u vezi sa zaposlenim defektologom, zbog čega se Škola obratila dopisom Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija (na osnovu prijave roditelja), na stručnim organima (Nastavničkom vijeću, Odjeljenjskim vijećima, Stručnim aktivima) nije razmatran.

U Školi su obezbijeđeni dobri uslovi za realizaciju obrazovno-vaspitnog rada (izjava direktorice). S obzirom na broj učenika (pa i neadekvatan raspored časova), u Školi nema dovoljno prostora,

pa pojedina odjeljenja izvode nastavu van učionice, najčešće u biblioteci, zbornici ili hodniku. U Školi je djelimično prilagođen prostor i uslovi za rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama.

Na osnovu neposrednog uvida i razgovora sa zaposlenima zaključuje se da u Školi nije u potpunosti uspostavljena dobra saradnja i komunikacija na relaciji direktorica – nastavnici - pedagoško-psihološka služba.

Preporuke:

Izvoditi zaključke sa sastanaka sa preporukama u cilju unapređenja kvaliteta rada.

Svi timovi treba da rade izvještaje o radu, koji se analiziraju na stručnim organima Škole.

Razvijati demografsku atmosferu u Školi - povjerenje, poštovanje, razmjenu ideja i prakse, podsticati i podržati inicijative, kooperativno razmišljanje i implementaciju.

Standard A.2.3 - Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja

U planovima rada direktorice, pomoćnice direktorice i pedagoško-psihološke službe, koji su sastavni dio Godišnjeg plana rada Škole, navedene su, između ostalog, aktivnosti koje se odnose na pedagoško-instruktivni rad. Procjena uspješnosti nastavnika vrši se na osnovu opservacije časova redovne nastave i časova odjeljenjske zajednice. Plan hospitacija ističe se na oglasnoj tabli. Izvršen je uvid u jedan protokol popunjen od strane direktorice, koji sadrži indikatore za procjenu uspješnosti časa, ali izostaje osvrt na čas (analiza). Pomoćnica direktorice (u saradnji sa pedagoškinjom) uglavnom je hospitovala časove nastavnika na probnom radu. Nedostaju njihovi izvještaji o posjećenim časovima. Pedagoška služba (jedna od pedagoškinja), redovno obavlja pedagoško-instruktivni rad. Protokoli za čas obuhvataju: kvalitet priprema nastave, metodičku utemeljenost časa, komunikaciju na relacijama: nastavnik-učenik, učenik-učenik, način prezentovanja gradiva, aktivnosti učenika, ocjenjivanje, preporuke za unapređenje. Nakon opservacije časa obavlja se razgovor sa nastavnikom, analizira se čas i daju sugestije. Detaljan izvještaj o hospitovanim časovima pedagoškinja radi uredno na polugodišnjem i godišnjem nivou, sa preporukama za unapređenje.

Stručni organi (Nastavničko vijeće, stručni aktivni, odjeljenjska vijeća) se ne bave konstruktivnom analizom hospitovanih časova (opšta zapažanja, preporuke za unapređivanje, sugestije za profesionalni razvoj nastavnika).

Učenici su upoznati sa Kućnim redom. Sa konstatacijom da se u Školi vodi računa da li se poštuje Kućni red škole i pravila ponašanja u potpunosti se složilo 57% učenika, djelimično 29%, nije se složilo 11% učenika, dok se 3% izjasnilo da ne zna.

U školi je formiran Tim za samoevaluaciju (direktorica-koordinator, pomoćnica direktorice, dvije pedagoškinje, psihološkinja, dva nastavnika-razredne i predmetne nastave) koji je sačinio operativni Plan samoevaluacije za 2023/24 i 2024/25. Ključne oblasti 2022/23. godine odnosile su se na Podršku učenicima, Nastavu i učenje, a tekuće godine Etos, Nastavu i učenje.

Predviđeno vrijeme evaluacije u tekućoj godini odnosi se za period februar-avgust 2025. Tim je uradio Izvještaj o internoj evaluaciji 2023/24, kao i Akcioni plan za unapređenje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada.

Direktorica uglavnom koordinira i podstiče korišćenje podataka (rezultati evaluacije, samoevaluacije, eksternih/internih provjera znanja) za praćenje i poboljšanje kvaliteta nastave i učenja, kao i ukupnog rada Škole. Ostvarenost standarda kompetencija za nastavnike prati putem hospitacija časova, stručnog usavršavanja i okruglih stolova (izjava direktorice).

Preporuke:

Pedagoško-instruktivni rad (direktorica, pomoćnica, jedna od pedagoškinja) redovno realizovati i u skladu sa Planom. Koristiti Protokol za procjenu uspjehnosti časa. Raditi izvještaje o hospitalovanim časovima. Analizirati efekte pedagoško-instruktivnog rada na sjednicama stručnih organa, predlagati mjere za poboljšanje.

Unaprijediti saradnju direktorice i pomoćnice direktorice sa pedagoško-psihološkom službom.

Samoevaluaciju realizovati u skladu sa zakonskim okvirima (sve oblasti).

Standard A.2.4 - Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih

Direktorica učestvuje u aktivnostima profesionalnog razvoja nastavnika škole (PRNŠ) i zajedno sa timom za PRNŠ, planira i usmjerava profesionalni razvoj. U okviru Plana profesionalnog razvoja nastavnika navedene su razvojne oblasti za unapređenje koje se odnose na: Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje postignuća učenika, Podršku učenicima – sa fokusom na prevenciju vršnjačkog nasilja kroz realizaciju časova odjeljenjske zajednice. Nastavnici redovno pohađaju dostupne seminare u organizaciji Zavoda za školstvo i druge, u skladu sa svojim interesovanjima. Nastavnici, kao i direktorica, posjeduju lični plan profesionalnog razvoja u kojima su navedene razvojne oblasti unapređenja. Rezultati samoevaluacije nijesu jasno istaknuti tako da se slabije uočava veza između ova dva segmenta. Uvidom u lični plan direktorice uočava se da se istaknuti ciljevi manje odnose na unapređivanje sopstvenih profesionalnih vještina. Na Nastavničkom vijeću nije razmatrana realizacija Plana profesionalnog razvoja nastavnika, time ni prijedlozi za dalji rad. Na sjednicama stručnih aktiva dijelom se razmjenjuju utisci sa seminara sa posebnim osvrtom na mogućnost kreiranja nastavnog gradiva.

Škola posjeduje Pravilnik o pohvaljivanju i nagrađivanju. Zaposleni se uglavnom motivišu pohvalama na Nastavničkom vijeću, a ukoliko postoje mogućnosti i novčano.

Prema izjavi direktorice, Škola je podsticajna, sigurna i prijatna sredina za učenje. Sa tvrdnjom da se u Školi osjećam sigurno u potpunosti se složilo 42% učenika, djelimično 29%, nije se složilo 25% učenika, a 4% se izjasnilo da ne zna.

Škola obezbjeđuje dodatna finansijska sredstva za unapređenje rada. Treba istaći da je kompanija "Okov" sve učionice opremila klima uređajima.

Za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama, prema izjavi direktorice, Škola je uglavnom obezbijedila potrebna nastavna sredstva, što je u koliziji sa mišljenjem defektologa Škole.

Sa tvrdnjom da imaju dobru saradnju i komunikaciju sa direktorom Škole u potpunosti se složilo 44% anketiranih roditelja, djelimično 18%, nije se složilo 20% roditelja, dok se 17% izjasnilo da ne zna. Da su zadovoljni organizacijom i upravljanjem Školom potpuno se složilo 45% roditelja, djelimično 31%, nije se složilo 120%, a 4% roditelja se izjasnilo da ne zna. Da direktor unapređuje kvalitet rada škole potpuno se složilo 42% roditelja, djelimično 24%, nije se složilo 23%, a 12% roditelja se izjasnilo da ne zna.

Preporuke:

Profesionalni razvoj u Školi planirati i usmjeravati i na osnovu rezultata samoevaluacije. Na stručnim organima razmatrati Izvještaj o realizaciji Plana profesionalnog razvoja u cilju unapređivanja.

Učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama unaprijediti uslove za boravak i rad (primjena asistivne tehnologije...)

Istražiti razloge kvantitativnih pokazatelja dobijenih od anketiranih učenika i roditelja u vezi sa pojedinim konstatacijama i preduzimati odgovarajuće mjere za njihovo suzbijanje

ETOS

Prosvjetna nadzornica: Milica Vušurović

Standard A.3.1 - Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.

Kućni red Škole je istaknut na oglasnoj tabli. Ustaljena je praksa da se na početku školske godine učenici upoznaju sa pravilima Kućnog reda. Odjeljenja putem svojih predstavnika u Učeničkom parlamentu mogu da predlažu pravila ponašanja koja se usvajaju na nivou Škole. Škola je organizovala dežurstva nastavnika i učenika, a zapažanja o radnom danu se bilježe u knjigama dežurstva. Knjige dežurstva sadrži elementarne podatke i djelimično se uočava organizacija obrazovno-vaspitnog rada po danima. U odjeljenjskim knjigama ima zapisa učenika koji ne poštuju pravila ponašanja. Izriču im se vaspitne mjere. Uvid u zapisnike stručnih organa (slučajan uzorak) ukazuju da primjena Pravilnika o načinu i postupku dodjeljivanja pohvala i nagrada i vaspitnim mjerama za učenike osnovne škole nije dosljedna (učenik i pored više ispada ima kaznu Opomena odjeljenjskog starješine, dok se drugom učenike za iste prekršaje izriče strožija kazna, učeniku se ista mjera izriče više puta, smanjenje ocjene iz vladanja ne prati izrečenu vaspitnu mjeru). Zapaža se da kod pojedinih učenika izricanje strožije mjere dovodi do korekcije ponašanja. Takođe, Nastavničko vijeće razmatra vaspitna postignuća učenika, izriče vaspitne mjere, ali izostaju prijedlozi za zajedničko djelovanje u cilju prevencije ovakvih ponašanja ili njihove korekcije. U okviru preventivnih djelovanja organizuju se radionice za učenike koje se realizuju na časovima odjeljenjske zajednice, radionice na sastancima Učeničkog paramenta koje

imaju za cilj vršnjačku edukaciju, radionice koje realizuje pedagoško-psihološka službe. Komentari učenika u anketi Zavoda za školstvo o manjem broju radionica, ukazuju da se radionice ne organizuju planski na osnovu nalaza samoevaluacije. Prema riječima pedagoškinje, radionice se organizuju na osnovu potreba i stanja u određenom odjeljenju. Međutim, u zapisima stručnih organa, kao i u pedagoškoj dokumentaciji stručnih saradnika ne može se uočiti da je ovo procedura usvojena na nivou Škole i da svi postupaju po njoj. U većini odjeljenjskih knjiga za prethodnu školsku godinu postoji Plan rada odjeljenjske zajednice (u pojedinim izostaje) koji sadrži teme u vezi sa razvojem socio-emocionalnih vještina učenika. U komunikaciji sa učenicima potvrđeno je da većina odjeljenjskih starijina redovno realizuje časove odjeljenjske zajednice (84% anketiranih učenika se složilo sa tvrdnjom) i na njima govore o uspjehu u vladanju i učenju, vršnjačkom nasilju, socio-emocionalnim vještinama i dr. što potvrđuju komentari učenika u anketi Zavoda za školstvo.

Tokom komunikacije u periodu djelimičnog nadzora sa predstavnicima učenika, pojedinim roditeljima, pedagoško-psihološkom službom, predstavnicima stručnih aktiva, može se uočiti određeno nezadovoljstvo načinom komunikacije i međusobnim odnosima u Školi. Učenici su naveli da ima primjera da odnosi među učenicima nijesu dobri. Većina učenika je istakla da se u Školi ne reaguje na adekvatan način u rješavanju njihovih problema. Naveli su da odnosi između nastavnika i učenika nijesu na zavidnom nivou, ali da je mnogo više slučajeva da se učenici neprimjereno ponašaju prema nastavnicima, nego nastavnici prema učenicima. Anketirani učenici se u velikom broju (44%) ne slažu sa konstatacijom da se nastavnici jednako odnose prema svim učenicima (potpuno se slaže 26%, djelimično 27% i ne zna 2%). Nešto je pozitivniji stav u odnosu na konstataciju da svojim ponašanjem i radom nastavnici daju dobar primjer učenicima (potpuno se slaže 42%, djelimično 35%, ne slaže se 18% i ne zna 6%). Prema njihovim riječima, učenici sa posebnim obrazovnim potrebama su dobro prihvaćeni i imaju podršku od učenika odjeljenja. Roditelji učenika sa posebnim obrazovnim potrebama (od kojih se jedan broj nije obraćao direktorici u pisanoj formi) su većinski iznijeli stav da ne žele da defektolog radi sa njihovom djecom. Kao razloge su iznijeli nepovjerenje prema njemu (konstatacije da im je preporučivao terapiju ili obećavao da će izliječiti njihovu djecu). Međutim, defektolog je tokom razgovora to odlučno negirao. Jedan roditelj se izuzetno pohvalno izjasnio o defektologu i njegovoj stručnosti, profesionalnosti i napretku koje njegovo dijete postiže. Asistenti u nastavi i nastavnici imaju podijeljeno mišljenje o saradnji sa defektologom. Neki su naveli izostanak saradnje, problematičnu komunikaciju, stvaranje stresnog okruženja, dok drugi imaju dobru komunikaciju i saradnju. Komentari roditelja u anketi Zavoda za školstvo ukazuju na određene probleme u međusobnim odnosima direktorice Škole u saradnji sa roditeljima. Evidentan je polaritet i suprostavljeni stavovi u kolektivu. Predstavnici stručnih aktiva su u razgovoru ukazali na značajne probleme u radu sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama. Prevažadno broj učenika u inkluzivnom odjeljenju koji često prelazi važeće normative. Istakli su da u jednom odjeljenju ima četiri učenika sa posebnim obrazovnim potrebama (u prvom ciklusu kategorizovan je jedan učenik, da bi se u drugom ciklusu kategorizovalo još tri učenika). Sljedeći problem je kategorizacija učenika pri upisu u prvi razred, gdje se, recimo, nailazi na teže smetnje kod učenice i nastavni proces se svodi na brigu o njenoj bezbjednosti, kao i drugih učenika. Asistenti i roditelji međusobnu saradnju procenjuju kao veoma kvalitetnu, kao i saradnju sa Upravom. Slabija je saradnja sa pedagoško-psihološkom službom, osim sa pedagoškinjom koja ima veliko radno

iskustvo. Škola se tokom interne evaluacije nije bavila međusobnim odnosima, pa se ne mogu uočiti razlozi koji su doveli do narušenih odnosa, niti se zapažaju mjere kojim bi se poboljšali odnosi na ovim relacijama.

Preporuke:

Internom evaluacijom utvrditi probleme koji su doveli do narušenih međusobnih odnosa između učenika, roditelja, nastavnika, pedagoško-psihološke službe, uprave Škole i na osnovu izvedenih zaključaka predložiti mjere za unapređenje trenutnog stanja.

Pravilnik o načinu i postupku dodjeljivanja pohvala i nagrada i vaspitnim mjerama za učenike osnovne škole primjenjivati u skladu sa zakonskim propisima.

Standard A.3.2. – Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu od nasilja.

Škola je u oktobru formirala Tim za prevenciju vršnjačkog nasilja. Osim predstavnika Uprave i pedagoško-psihološke službe u sastav Tima su uključena po dva nastavnika predmetne i razredne nastave. Nema primjera da se po potrebi uključuje predstavnik roditelja ili učenika. Plan je operativno razrađen, planirano je predstavljanje i identifikacija učenika koji su u evidenciji pedagoško-psihološke službe, praćenje učenika kroz procese restitucije, upoznavanje sa zakonskom regulativom, saradnja sa institucijama, individualni i grupni rad sa roditeljima. Članovi Tima razgovaraju o pojedinačnim slučajevima nasilničkog ponašanja učenika. Identifikuju vrstu nasilja, razgovaraju o mjerama koje treba preduzeti, predlažu načine uključivanja roditelja, stručnih službi, profesionalaca iz drugih institucija, praćemke uticaja preduzetih aktivnosti. Tim upoznaje Nastavničko vijeće sa zaključcima sa sastanaka i sačinjava izvještaje u kojima evaluira svoj rad sa uopštenim konstatacijama, a manje kao osvrt realizovanih aktivnosti. Osnajivanje nastavnika u prevenciji vršnjačkog nasilja planira se i putem Profesionalnog razvoja na nivou Škole. Tim za profesionalni razvoj organizovao je seminare koji se tiču pozitivne discipline. Nastavnici su upoznati sa Uputstvom školama Podjela odgovornosti i postupanje u cilju prevencije i u slučajevima pojave nasilja i vandalizma, kao i aktivnostima Škola bez nasilja. Hospituju se časovi odjeljenjske zajednice na kojima se razgovara o vršnjačkom nasilju. Škola je anketirala učenike na temu vršnjačkog nasilja, prezentovala rezultate, ali se ne uočavaju izvedeni zaključci i preporuke za korigovanje utvrđenog stanja. Da je potreban sveobuhvatan pristup ovom problemu, gdje će se identifikovati stavovi učenika o prisutnosti i vrstama nasilja, osjećaju sigurnosti i dr. ukazuje i anketa Zavoda za školstvo (33% anketiranih učenika se izjasnilo da je doživjelo vršnjačko nasilje, a 16% da su doživjeli nasilje od strane nastavnika). Najzastupljenije je verbalno vršnjačko nasilje, a u manjem procentu su zastupljeni i drugi oblici. Takođe, sa konstatacijom da se u Školi osjećaju sigurno, potpuno se složilo 42% anketiranih učenika, djelimično 29%, nije se složilo 25% i ne zna 4%. Komentari određenog broja učenika ukazuju na neadekvatno reagovanje na pojavu nasilja („nastavnici da stvarno urade nešto kada vide nasilje“, „nasilnici su praktično pušteni bez nadzora“, „nasilje je lako uočljivo u Školi“, „kada se uoči praktično se ništa ne preduzima povodom toga“ itd), što se podudara sa rezultatima ankete (30% anketiranih učenika se izjasnilo da je razlog neprijavlivanja nasilja jer niko u Školi ne reaguje). Škola u slučajevima neodgovarajućeg ponašanja učenika postupa po ustaljenoj proceduri prema kojoj se najprije uključuju predmetni nastavnici i odjeljenjski starješina, zatim stručni saradnici i

uprava. Izrađuju se individualni planovi podrške (pedagoškinja sa dužim radnim iskustvom ih radi u formi datoj u Uputstvu školama Podjela odgovornosti i postupanje u cilju prevencije i u slučajevima pojave nasilja i vandalizma), kojim je predviđen rad sa učenicom, odjeljenjem, roditeljima, odjeljenjskim starješinama u cilju korekcije ponašanja i savjetodavne podrške. Rjeđe se može uočiti osvrt na rezultate koji su se postigli u radu učenika. Učenici su u neposrednoj komunikaciji naveli da postoje slučajevi vršnjačkog nasilja, da je češće verbalno, ali i da se često reaguje pretjerano, jer su u pitanju situacije koje su tipične za školovanje. Smatraju da sprovedene radionice ne daju željene rezultate, da na časovima gdje je nastavni proces zanimljiv, gdje nastavnik gradi autoritet međusobnim poštovanjem, svojom stručnošću i pravičnošću nema narušavanja pravila Kućnog reda. Odjeljenjske knjige (slučajan uzorak) sadrže podatke o obilježavanju Dana tolerancije, Svjetskog dana djeteta, Međunarodnog dana sigurnog interneta. Pojedine odjeljenjske knjige nemaju Plan rada odjeljenjske zajednice, iako se časovi odjeljenjske zajednice redovno realizuju. U Razvojnom planu kao jedna od slabosti Škole (SWOT analiza) navedena je nedovoljno razvijena svijest učenika za poštovanje ličnosti i jednakosti. Prepreke u okruženju su sve veća zastupljenost devijantnog ponašanja, vršnjačko nasilje, insajder nasilje, nezainteresovanost pojedinih roditelja za postignuća učenika tokom školske godine. Međutim, kroz školsku dokumentaciju se ne uočava povezanost aktivnosti i korekcije navedenih prepreka.

Preporuke:

Pratiti efekte individualnih planova podrške na ponašanje učenika, izvoditi zaključke i na osnovu njih korigovati planove i davati preporuke za dalji rad.

Putem samoevaluacije utvrditi pojavu i vrste nasilja (vršnjačkog i međusobnog učenici-nastavnici) i na osnovu nalaza uraditi plan preventivnih i korektivnih aktivnosti.

Povezati nalaze SWOT analize i aktivnosti kojim će se unaprijediti utvrđeno stanje.

Standard A.3.3 – U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.

Učenički parlament je konstituisan na početku školske godine. Usvojen je operacionalizovani Plan koji uključuje više tema kojim su obuhvaćeni različiti segmenti rada Škole (uključivanje učenika u timove Škole, Škola bez nasilja, pravila ponašanja, potrebe učenika, sagledavanje potreba odjeljenja, zaključci sa časova odjeljenjske zajednice, pitanja za direktoricu, organizovanje dopunske i dodatne nastave i dr). Realizacija ne prati datu vremensku dinamiku, ali se planirane aktivnosti realizuju, o čemu svjedoče zapisnici (česta fotodokumentacija) koje vode učenici. Učenički parlament sačinjava Izvještaj o realizaciji koji je sastavni dio Izvještaja rada Škole. U okviru Parlamenta realizuju se radionice o prevenciji nasilja, prezentacije o bolestima zavisnosti i dr. Međutim, komentar predstavnika Učeničkog parlamenta u anketi Zavoda za školstvo upućuje da se ne realizuju planirane radionice i da je jedina aktivnost razgovor o problemima (što je u suprotnosti sa fotodokumentacijom). Sa konstatacijom da su upoznati sa radom Učeničkog parlamenta potpuno se složilo 37%, djelimično 22%, nije se složilo 25% i ne zna 16% anketiranih učenika, što ukazuje da aktivnosti Parlamenta nijesu vidljive u odgovarajućoj mjeri.

Saradnja sa roditeljima se ostvaruje kroz individualne posjete i roditeljske sastanke. Godišnji plan rada Škole za školsku 2024/25. godinu sadrži operativno razrađen Plan saradnje sa roditeljima sa više aktivnosti. Planirana su najmanje četiri roditeljska sastanka koja su u prethodnoj školskoj godini uglavnom realizovana, dok se ove godine mogu naći primjeri da nije evidentiran ni jedan ili su evidentirana dva, mada ima slučajeva da je organizovano i evidentirano više roditeljskih sastanaka u jednom odjeljenju u zavisnosti od njegovih potreba. Anketirani roditelji su kvalitet saradnje sa odjeljenjskim starješinom procijenili sa 4,63 od mogućih pet.

Savjet roditelja čine predstavnici odjeljenja, izabrani javnim glasanjem na roditeljskom sastanku. Program rada sadrži većinu nadležnosti predviđenih Statutom Škole i usvojen je zajedno sa Poslovníkom o radu na sjednici u oktobru. Tokom razgovora sa predsjednicom Svjeta roditelja koja je par mjeseci na toj funkciji, navedeno je da nije bilo žalbi roditelja upućenih Savjetu na rad defektologa, ali nakon dobijenih informacija Savjet će se baviti ovim pitanjem. Savjet je razmatrao problem neprimjerenog ponašanja učenika i predlagao korektivne mjere (razgovar roditelja sa učenicima kući, blagovremeno reagovanje i uključivanje stručne službe i Uprave, realizovanje radionica u vezi vršnjačkog nasilja na časovima odjeljenjske zajednice i dr). Savjet roditelja je kao jedan od problema identifikovao način na koji Uprava procesuirala situacije nasilja nad djecom. Neki članovi smatraju da nedostaje epilog u konkretnim situacijama. Teme koje su predložene djelimično se realizuju, dok se prijedlog da se Savjet sastaje svake druge nedjelje i rješava aktuelne probleme, do perioda djelimičnog nadzora, nije realizovao. Rezultati ankete Zavoda za školstvo ukazuju da je većina roditelja informisana o odlukama i zaključcima Savjeta (potpuno se slaže 78%, djelimično se slaže 15%, ne slaže se 5% i ne zna 2% anketiranih roditelja). U Školi ima primjera uključivanja roditelja u život i rad Škole, kao i savjetodavnog rada sa roditeljima, ali se ne uočava sistematičan pristup sa jasno podijeljenim zaduženjima, aktivnostima proizašlim iz samoevaluacije ili potrebama konkretnih odjeljenja. Međutim, komentari pojedinih anketiranih roditelja ukazuju na selektivnost u organizaciji radionica (data je sugestija da roditelji treba da budu upoznati sa takvim aktivnostima, jer nije prisustvovao ni jednoj radionici), dok nije bilo pozitivnih komentara o učinku radionica. Sa konstatacijom da su roditelji uključeni u različite aktivnosti u Školi potpuno se složilo 38%, djelimično 25%, nije se složilo 24% i ne zna 13% anketiranih roditelja. Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada sadrži dio koji se odnosi na saradnju sa roditeljima, više formalne prirode, nego konkretan osvrt na usvojeni plan sa zaključcima i preporukama za rad za sljedeću školsku godinu. Rezultati ankete ukazuju da postoji značajan broj roditelja koji imaju negativan stav o kvalitetu komunikacije sa direktoricom Škole. Da ima dobru saradnju smatra 44% anketiranih roditelja, djelimično se složilo 18%, nije se složilo 20% i ne zna 7%. Komentari anketiranih roditelja pokazuju sličnu podijeljenost kao i u kolektivu. Komentari pojedinih roditelja ukazuju na stavove o pozitivnim promjenama u Školi, pohvalama za rad direktorice i kolektiva Škole, uključenost direktorice i njenu posvećenost rešavanju problema, zadovoljstvo roditelja učenika sa posebnim obrazovnim potrebama. Znatno broj roditelja ima drugačije mišljenje. Smatraju da o problemima u Školi saznaju putem medija, a ne od uprave. Prema njihovom mišljenju, potrebno je poboljšati komunikaciju od strane Uprave prema roditeljima i davati im potpune i provjerene informacije. Neki roditelji su iznijeli stav da direktorica ne uvažava tuđe sugestije i da su predstavnici roditelja u Savjetu izloženi pritiscima. Takođe navode prisutnost određenog stepena nepoštovanja u njenoj komunikaciji. Više roditelja čija djeca su i ranije pohađala Školu procjenjuju kvalitet rukovođenja izuzetno nisko.

Škola ima Plan saradnje sa lokalnom zajednicom koji sadrži više elemenata. Plan se djelimično realizuje, ali se u dokumentaciji Škole mogu naći podaci o realizovanim aktivnostima koje nijesu obuhvaćene Planom. Ljetopis Škole sadrži podatke koji govore o saradnji sa roditeljima, sa lokalnim institucijama, saradnji sa drugim ustanovama. Promovisanje rezultata rada se vrši putem izložbi u holu Škole, posredstvom društvenih mreža, različitih medija i dr.

Preporuke:

Plan rada Učeničkog parlamenta realizovati utvrđenom dinamikom.

Poboljšati informisanost svih učenika o aktivnostima Učeničkog parlamenta.

Roditeljske sastanke realizovati u svim odjeljenjima u skladu sa zakonskom regulativom i uredno ih evidentirati u elektronske dnevnike.

Uključivanje roditelja u aktivnosti Škole (radionice za roditelje, tribine, otvoreni dio kurikuluma, zajedničke aktivnosti u planiranju i realizaciji obilježavanja važnih datuma, priredbi, izleta i sl), vršiti sistematično i planski na osnovu mogućnosti svakog odjeljenja.

Izveštaj o saradnji sa roditeljima raditi kao osvrt na realizovane planove, izvoditi zaključke i davati preporuke za unapređenje u narednom periodu.

U procesu samoevaluacije ispitati polarizovane stavove roditelja, ali i čitav segment saradnje sa roditeljima. Na osnovu izvedenih zaključaka predložiti mjere za poboljšanje.

Raznovrsnim aktivnostima, odgovarajućom komunikacijom povećati povjerenje roditelja za saradnju sa direktoricom Škole.

PODRŠKA UČENICIMA

Prosvjetna nadzornica: Nataša Rašović

Standard A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.

Škola je na osnovu analize učenja i vladanja razvila mehanizme podrške učenicima u vaspitanju. Godišnjim planom rada škole, između ostalog, planiran je i rad odjeljenjskih zajednica. Prema školskoj dokumentaciji, kao i na osnovu rezultata ankete i razgovora sa učenicima i članovima Učeničkog parlamenta, časovi odjeljenjske zajednice održavaju se redovno i sadržajni su (84% anketiranih učenika potvrdno je odgovorilo na pitanje „Da li se časovi odjeljenjske zajednice redovno održavaju u školi“). Na ovim časovima se sa učenicima razgovara o različitim temama vezanim za probleme adolescencije, rješavanja konflikata, vještinama komunikacije i slično. Sa tvrdnjom „Na časovima odjeljenjske zajednice mogu da kažem svoj predlog ili mišljenje u vezi sa temama koje su važne za učenike“ iz ankete za učenike potpuno se slaže 76% učenika, djelimično se slaže 11%, ne slaže se 8% i ne zna 5%. Škola planira održavanje dopunske i dodatne nastave iz većine predmeta, realizacija se evidentira. Iz razgovora sa učenicima i članovima Učeničkog

parlamenta zaključuje se da su učenici ovim vidom nastave zadovoljni. Sa konstatacijom iz upitnika za učenike „Časovi dopunske nastave održavaju se svake nedjelje“ potpuno se slaže 50% učenika, djelimično se slaže 18%, ne slaže se 9% i ne zna 22%, a sa tvrdnjom da se časovi dodatne nastave održavaju svake nedjelje potpuno se slaže 41%, djelimično se slaže 19%, ne slaže se 10%, ne zna 30% učenika. Vrlo slično mišljenje u vezi sa održavanjem dopunske i dodatne nastave imaju i anketirani roditelji. U razgovoru sa učenicima i članovima Učeničkog parlamenta saznali smo da imaju veliko povjerenje u svoje odjeljenjske starješine. Za učenike s posebnim obrazovnim potrebama Škola izrađuje program tranzicije nakon osnovne ka srednjoj školi (ITP1).

Standard A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika

Škola planira i realizuje više aktivnosti podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika. Na časovima odjeljenjske zajednice sa odjeljenjskim starješinama i povremeno sa saradnicima iz stručne službe, sa učenicima se razgovara o problemima odrastanja, drugarstvu, nasilju i rješavanju konfliktnih situacija i slično. Tim za prevenciju vršnjačkog nasilja, prema raspoloživoj dokumentaciji, planira svoje aktivnosti u skladu sa uputstvom koje je školama uputilo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i u skladu sa Godišnjim planom rada škole. Prema evidenciji o radu ovog tima, u fokusu su svi pojedinačni slučajevi konflikata, nasilja, neprilagođenog ponašanja, koji su evidentirani, o njima se razgovara, obavljaju se razgovori sa učenicima, nastavnicima, roditeljima, izrađuju se individualni planovi podrške u stručnoj službi, u slučaju potrebe uspostavlja se saradnja sa drugim nadležnim institucijama, preduzimaju se aktivnosti. Iako ovaj tim u svom nazivu ima prevenciju vršnjačkog nasilja, nema evidencije o preventivnim aktivnostima, već se prevencijom bavi stručna služba u okviru rada sa učenicima i Učeničkim parlamentom. Takođe, Tim nema praksu da nakon određenog vremena vrši osvrt na razvoj i ishode prethodno opisanih slučajeva konflikata i/ili nasilja između učenika, ili se to ne evidentira. Stručna služba realizuje više različitih aktivnosti, usmjerenih na prevenciju bolesti zavisnosti, prevenciju nasilja, konstruktivno rješavanje sukoba, razvoj tolerancije, solidarnosti, društveno prihvatljivog ponašanja... Iz razgovora sa učenicima i članovima Učeničkog parlamenta zaključuje se da učenici smatraju da radionice ovog tipa ne daju željene rezultate. Njihovo mišljenje je da na časovima koji su im zanimljivi i na kojima je nastavnik izgradio povjerenje sa učenicima, nema kršenja pravila. Učenici su u razgovoru istakli zadovoljstvo izborom vannastavnih aktivnosti, radom sekcija, rezultatima. Sa tvrdnjom iz ankete za učenike „U školi imam mogućnost da se uključim u rad sekcije po izboru“ potpuno se slaže 52% učenika, djelimično se slaže 24%, ne slaže se 15%, ne zna 9%. Da škola organizuje vannastavne aktivnosti (izlete, posjete ustanovama, druženje sa učenicima drugih škola...) potpuno se slaže 54% anketiranih učenika, djelimično se slaže 25%, ne slaže se 18% i ne zna 2%. Roditelji imaju nešto drugačije mišljenje o vannastavnim aktivnostima učenika, pa se tako sa konstatacijom „Škola učenicima nudi raznovrsne i kvalitetno osmišljene vannastavne aktivnosti“ iz upitnika za roditelje potpuno slaže 37%, djelimično se slaže 19%, ne slaže se 28% i ne zna 16% anketiranih roditelja. Škola ima Tim za nadarene učenike, čiji je kordinator psihološkinja. Identifikacija nadarenih vrši se u saradnji stručne službe sa nastavnicima i odjeljenjskim starješinama. Školu pohađaju i učenici-stranci, za koje je organizovana nastava crnogorskog jezika. Za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama izrađeni su individualni razvojno-obrazovni planovi (uočena je

nepodudarnost - prema podacima sekretarke, u školi je 29 učenika sa Rješenjem Komisije za usmjeravanje, a izrađena su 32 IROP-a). IROP-i su većinom sačinjeni na nivou cijele školske godine, osim za učenike prvog razreda koji se odnose na II polugođe i jednog IROP-a za oba polugođa. Nema evidencije da se na sjednicama stručnih organa razmatraju postignuća učenika s posebnim obrazovnim potrebama. Sa ovim učenicima radi 10 asistenata u nastavi, koji su u razgovoru istakli zadovoljstvo saradnjom kako sa upravom, tako i sa roditeljima. Prepoznaje se određeni nedostatak komunikacije na relaciji stručna služba – asistenti – uprava – nastavnici. Roditelji djece s posebnim obrazovnim potrebama su u razgovoru izrazili da su zadovoljni saradnjom sa asistentima kao i napredovanjem djece.

Preporuke:

Unaprijediti rad Tima za prevenciju vršnjačkog nasilja.

Unaprijediti informisanost roditelja o vannastavnim aktivnostima i drugim pitanjima od značaja.

Na sjednicama stručnih organa redovno razmatrati postignuća učenika s posebnim obrazovnim potrebama. Na osnovu analize postignuća učenika s posebnim obrazovnim potrebama, ako postoji potreba, korigovati IROP-e.

Unaprijediti komunikaciju između svih relevantnih učesnika u nastavnom procesu, a posebno subjekata koji rade sa djecom s posebnim obrazovnim potrebama.

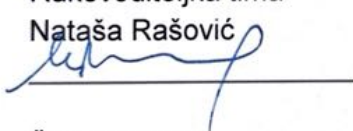
Pravna pouka:

Shodno stavu 4. člana 11. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama, na ovaj Izvještaj škola može izjaviti prigovor direktoru Zavoda za školstvo u roku od 15 dana od dana prijema ovog Izvještaja.

U Podgorici, 29.04.2025. godine

Rukovoditeljica tima

Nataša Rašović

Članice tima:

Nada Maras

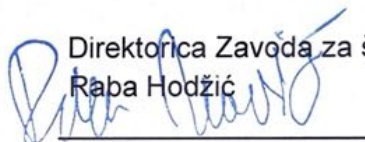

Milica Vušurović

Direktorica Zavoda za školstvo

Raba Hodžić

Dostavljeno:

- JU OŠ „Pavle Rovinski“, Podgorica
- Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija
- Arhivi